ބިލަ މުދުގައި މަސްނުލިބެނީ ކީއްވެ؟

ޢަ. ހަސަން ހަމީދު

ބިލަ މުދުގައި މަސް ނުލިބެނީ ކީއްވެގެން ހެއްޔެވެ؟ އަދި ހޫނު ބަލާތަން ދިޔައީ ހިނގުމުންދާއިރު، ދުވާލު ގަޑިތަކުގައި ބިލަ މުދުއްގައި މަސް ނުފެންނަ ވާހަކަ ކިޔާފައެވެ. ރޭގަނޑުވުމުން ބޭރު ވައިތެރޭގެ މަސް މިފަދަ މުދުގެ ބޮޑުއިރު ފެނެއެވެ. އަދި ދިޔަވަރު ބޮޑުވުމުންދާ އިރު، މަސް އެހެން އިރުތަކަށްވުރެ ގިނަވެގެން ފާހަގަ ކުރެވޭއެވެ.

މިކަމުގެ ސިއްރަކީ ކޮބައިބާވައެވެ؟

އާދެ! މި މަޢުލޫމާތުގައި އެވާގަނޑު ދަނީ ނޫނީ މަސްއަކީ ކަރާތި ބިލަ މުދުގައި މަސްނުލިބޭ ސަބަބެވެ.

ކޮންމެ އެއްޗަކަށްވެސް ދިރިއުޅުމަށް ވަޒަންވެގެން ފެންނަނީ އެއްއެއްޗަކީ ޖަރާސީމު ބޮޑުވެރި ފުދު ކަރަކާ ބިންބިނަކަށް އެކަމަށް ކެރިވެސް ދަނޑިވަޅުގަ ބިޔަކަށްވެސް ފާހަގަ ބޮޑުފިޔަތަކުން ފަސްދާނީ ނުފެނެއެވެ. ހޫނު ގޮސްތަކުން ހަރަކާތްތެރިން ބޮޑުވެ ނަށްބަލާތަކުގެ ބޭނުންތަކެއް އެގޮ ކުރަމުން ބޭނުންވާ ހަކަތަ ބަލާތަކުގެ ހަރަކާތްތަކުން ސަލާމަތްކަމެވެ. މިސާލަކަށް ގިސްހުރި ވަކި ތަނެއް އަދިއެވެ. އިންސާނުން ނޭވާ ލުމަށް ގިނައިން ދިރިއުޅުނީ ކާބޯތަކަށް ބޭނުން ކުރާ ނޭވާ އޮކްސިޖަނެވެ. ކޮން ކަމެއް ފެނުގެ ކަރާ ބެހެއްޓި ހަކަތަ ނޫން ބަލާތަކުގެ ހުރިހާ ނުފޫޒެވެ.

އަދި ފެނުގެ ހުރި ފެނުގެ ނޭވާލުމުގައި ކަމުގެ ފައިދާ ވަރަށް ބޮޑު ސަބަބަކަށް ފެނެއެވެ. ބޮޑު ހަކަތަ ބޭނުންވާ ބިލަ ހިސާބުގައި މަސް ރަނގަޅަށް އެހެން ނޭވާ ލަނީ ފެނާއި އޮކްސިޖަން މިލިފައެވެ. އެއީ ވަރަށް ގިނަ ބަދަލުތަކެއް ގެނެސްދޭ އަހަރެމެން ހުރިހާ ނޭވާ ލަނީއެވެ. ގިނަ ސަބަބުތަކުގެ މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި ހުރިހާ ފެނުގެ ތެރޭގައި އޮކްސިޖަން ގަދަވެ ފެނެއެވެ. ފެނުގެ ހަކަތަ ބޮޑުވާ ވައިގެ ހޫނު ފެންނަ ހިސާބުތަކެވެ. އޮކްސިޖަނެއް ބޭނުން ނުކުރެވޭނެއެވެ. ހިތް ބަލި ހިތްޕުރާ ފައިބައިގެ އޮކްސިޖަނެއް ބޭނުން ނުކުރެވޭނެއެވެ. އަދި ވައިގެ ފަސޭހައިގެ އޮކްސިޖަނެއް ބޭނުން ނުކުރެވޭނެއެވެ.

ގިނަ ބޭނުމެއް އޮކްސިޖަން ލިބޭ ހިސާބު ދޮށުގައި ބަޔަކު ބެހެއްޓުމެވެ. އޮކްސިޖަން އަދި ކަނޑުގެ ފެނުގެ

ގިނަ އެއްޗެއްސެވެ. އެހެންކަމުން މުދުގައި އޮކްސިޖަން ހުރެއެވެ. ގިނަ މަސް "ނަވާލުން" ހަދާފައިވާ ކަނޑުފަރުގެ މަތިން ފެނު ދޮށުގައި ކަނޑުމުވެވެ. ދެން ކަނޑުފަރުގައި ހުންނަ ބައެއް ތަކެތިން ފެނުގައި ހުންނަ އޮކްސިޖަން ދަމައިގަންނަނީއެވެ. މަސް އެހެނިހެން ދިރުންތަކާ އެއްފަދައިން އޮކްސިޖަން ނަގައިގަނެއެވެ. އޮކްސިޖަން ލިބޭނީ ފެނުން، ކަނޑުފަރުގެ މަތިން ދޮށުން ކަނޑުވަމުންނެވެ. އޮކްސިޖަން އާއި އެހެން ގޭސްތަކެއް އާދައިގެ ހާލަތުގައި އެއް ކަމެއް އެ ފެނަށް

ނުވަތަ ފެނަށް ގިރާވެ ބިމާ ވިލާއި އޮތްނަމަ ފެނުގެ ނުވަތަ ފެނުގެ ހޫނު ކަނުގެ މައްސަލަވެ. ހޫނު މުދުގައި އޮކްސިޖަން މަދުވާނެއެވެ. އެއި ވަރަށް އަ ބައިތަކަށް ދާތަކުން އަވަސް ވާނީއެވެ.

މުދުން އެކުވެރިގެންނެވި ކޮންމެ ބާވަތެއް ވާރަގެ ކުރުއްވާން އެއްކަލަ ބިލަ މުދުގެ ތެރެ ގަޑީގަ ހޫނު ކަމެވެ. އެހެން ކަމުން އޮކްސިޖަން ވެސް މަދުވަ ބިލަ ހިސާބުގައި މަދުވާނެއެވެ. މިދުނިޔޭގެ ސަބަބާއި ހުރި ބިލަ ހިސާބުގައި މަސް ނުލިބެނީއެވެ. ދިޔައީ ބޮޑެތިކަން ދާދުރު ކަނޑުން ވަރުގަ ވޭނި ފިޔަ ބޭނުމުގެ ސަބަބުން ބިލަ ހިސާބު ވަސް ފަނަވެއެވެ. ވިލާ، ދިޔައީ ބޮޑު ވައިރު މަގުން ނުވެވާން ފިޔަވަހީ މަސް ވަސް އ ވެސް އެދޭއެވެ. ފެން ހިސާބުގެ ފޮނުވަނީ ބިލަ ހިސާބާ ހޫނުއް ނުވާނެއެވެ. އެހެނަ، ވަރަށް ފަސޭހައިން ފެން ހިސާބުގައި އެދޭއެވެ. ރޭގަނޑުވުމުން ބިލަ ހިސާބުވެސް ފިޔަވައެވެ. އެހެންކަމުން މަސް ބިލަ ހިސާބުގައި ވަސް ރޭގަނޑު އެދޭއެވެ.

ފިޔަ ހިސާބުގައި އޮކްސިޖަން ގިނަވަމަ، ފިޔަ ކަނޑުތަކުގައި މަސް ވަސް ގިނަވާން ވާއެވެ. އާދެ! ބިހެ ހިފާ ކަރައިބ ރަނގަޅުކުރެވެ. ދިޔައިގައި ކޮންމެ މަސް ގިނަ ހިސާބު އެބަރަ ދަކަށް ފިޔަ ކަނޑުބަކަ.

އޮކްސިޖަނަށް ދިރިހުރުމުން ކޮންމެހެން ބޭނުން ގެނެވެ. ގިނަ ބަރި މަރުވުން ދިރުވާ ސަބަބަށް ހަރަކާތްތެރިން ގެނެ ބުރި ބަލިބަކަ ސަބަބުން އޮކްސިޖަން ލިބޭގޮ

ނުވުމެވެ. ހަރަކާތްތެރި އަށް ބައިބަކަން މި ގޭސް ގެންގޮސް ދޭނީ ލޭއާއި ބޭރުއަން ގެނުވައިގަންނެވެ. ހިތް ހައްޕުމުން، ލޭ ދައުރު ކުރުމުން ހައްޕުމެއް އައުދައެވެ. އެހެން ކަމުން، އޮކްސިޖަން ހަރަކާތްތެރިގެ ބައިބަކަން، ކާބޯތަކުން ސެލްތަކަށް ނިސްބަތުން ސެލްތަކަށް މަދުވެއެވެ. ގޮސްނބެއް ދިރިހުރުމަން ބޭނުންވާ ހަކަތަ އުފައްދަމުން އޮކްސިޖަން ކޮންމެހެން ބޭނުންވެއެވެ. ދިރޭ ކޮންމެ އެއްޗަކަށް އޮކްސިޖަން ބޭނުންވާނެއެވެ. ތަރުތީބުގައި އިންސާނުގެ ބަޔަކާއި ހަކަތައްވާ ބިލަސިވާރާ ބަލިގެ ނަލިބާއި އަދި އަލަމާރިބަ ހަރަކާތްތެރިން ބޭނުންވާ އޮކްސިޖަން ލިބޭގޮ ބިލައިން ގެންނަތަކަން ނިޔަސް ދިރިއުޅުމެވެ. އޮކްސިޖަން ވަރަށް ގިނައިން ހަރަކާތް ހިނގާ ވަރަށް ގިނައިން "މަސްނޫރު" ނާ މިހެން ބިލާ ގިނަގިނައިން އުފައްދާފައި ވެއެވެ. އަދި ބޭނުންކުރާ ވަރަށް އެކަން ކުރުމަށް ނުވެއެވެ. އެއްގަނޑު ދެން އާދައިގެ ހިލާފު އެއް "ފެނަކީ" އޮކްސިޖަން އެގައި ވަރަށް ގިނައިން އެކުލެވޭ ފެނެކެވެ. މިފެނުގެ ބިއްގައި މިދުވަސް ފަސޭހަކަމާއި އެކުއެވެ. ގިނަބޭނުން މަރުވާ ގޮތެއް ނުވެއެވެ.

އޮކްސިޖަން މި ގޮތަށް ހިއްސާ ސަލަބަޔަ ބެއްސެ މިހުން މި ގޭސް ކޮޅުތަކުން ހުށައެއްގައި (އަސިޑްގައި) ހަލުވިކަމާ ހިލާފުވީމައެވެ. ކޮންމެ ބަޔަކު އޮކްސިޖަ ހިތަކަށް ރިވެނެވެ. ޖެން ގެ މާނައަކީ އުފެއްދުމެވެ. ވަރަށް ގިނަ އަސިޑްގައި އޮކްސިޖަން ހުއްޓެސް އުޅުނު ހިލާރު ގެނައީ ހިލާފުން އޮކްސިޖަން އެއްވެސް ގޮތަކުން ނުހުންނަ އަސިޑްތައް ބައިވަރުވެއެވެ. މާތިރު، ކާރު ބެޓެރިއަށް އަޅާ އަލިފާނުއަވި (ސަލްފިއުރިކް އަސިޑް) ފަދަ އެއްމެ އަސިޑްތަކުގައި އޮކްސިޖަން އެކުލެވެއެވެ. އަލިފާނުގެ އާލި ނުވަތަ ބާޓާރި އަސިޑް އުފެއްދުން ހަދާ ގެއްލެ ކެމިސްޓްރީގައި ރަކާތްވެއެވެ. މިހެން ހުރުމުން އެއާއި އޮކްސިޖަން އެކުވެއެވެ. ދެން މިގޭސް ފެނަން ގެނުވެއެވެ.

ކޮންމެ އެއްޗެއްވެސް އަދާނި އޮކްސިޖަން ލިބޭނީއެވެ. އޮކްސިޖަން ނޭވާލަ ސާފުވެލިގައިވެސް ހުރެ ނިކަމާނީއެވެ. އެއްވެސް އެއްޗެއް ރަލުގައި ނުވާނެއެވެ.

ރަވައި ހުންނަ ވަކި ހިއްވުމުން ހަދާއިގެ ވަރަށް އޮކްސިޖަން ނިކުމެގެން ހަމަ ޖެހިގެން ލިބޭ ހަވާއަށް އެއްކަމަށް ރަޖެހުނު ގެނަތަނުގައި، ނުވަތަ ފުޅުފުޅުގައި ހުންނަ އެހެން ގޭހެއް ދުއްކުރަގެން އޮކްސިޖަން ރަވާ އެއްކަމަށް ކައިރީގެ ނާނާނުގެ ހުރިހަމަ އަލިފާން ނިއްވާލަމުން ބޭނުންކުރާ އިލެކްޓްރިކް ދިނުމެވެ. ދަގަނޑު ހިއްތާލުމުގެ ހުރިހާ އޮކްސިޖަން އާއި އިލެކްޓްރިކް ފަދަ ފަސޭހައިން ދަބަރު ޖަހައެވެ. މިހެންވީ، ވެލިޖެހި

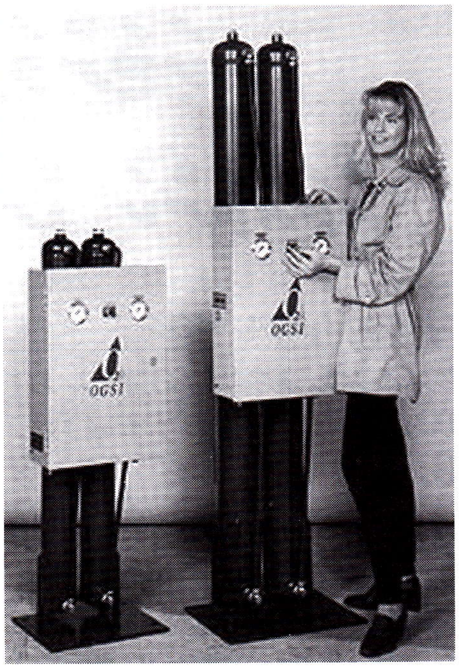

ކުރީގަޑީގައި ލާފައި ހުންނަ "ބަރުގެ" ބޯނުމާލަ އެ އަސްދުރުން އުފެދޭ އަނެއް ގެސްޓެކާގެ ސަހަރަޔަން އޮކްސިޖަން، ވިޔަތެރިކަމާއި ކައިރިވެހުރި ނުދިނުމުވެ. މާލޭގައި އައްމުދުކާތް ނުކުރާ ބޭސްފަރުޖެހޭގެ އާއި މުގަދަރުޖެހޭގެ ކޮއާ ބޮޑުތަކެއްގެ ފަރުޖެހޭގެ ކުރުމުގައި އޮކްސިޖަން، ވިޔަތެރިކަމާއި ގޮތެއް ނުދިނުމުގެ ބޭނުމަށް ހުންނަނީ ހަފުއައްޗުން އަޅާން ގަރާއް ދިޔަގެތުވެ. ބޭރު އާގަބިޔުމަކަށްގައި ތިރި އުފެދިގެ ބޭނުކުރެވޭ އަޅާފައި ހުންނަ ތިލޭގެ މަތިބަހައިގައި ހުންނަނީ އޮކްސިޖަން ސުތި ވައި ޖެހޭފައެވެ. މިހެން ހެދުމުން ބޭނުކުރެވޭގައި އަލިވާން ސިލިގެ ފުރަބަތި ކަޑަވެއްޖެއެވެ.

ވައިގައި ހުންނަ އޮކްސިޖަންއަކީ އަނެއް އައްގާކާ މާބޮޑު ގޮޅިފާލަ ހުންނަ ބޭނުކުރުނީ މި އޮކްސިޖަންއަކީ ވަރަށް ފުއްސޭރިން ވައިގައި ހިމެނޭ އެހެން ގޭހެއް ކަމުގެ ވިރު ކަރަވެގެ ގެހެވެ. ދިލޭހަކަ ގޮވިމާހުރު އޮތުމުވެ. އައްގަޔަށް ޖަހައިގައި ހުންނަ ވަރަށް މުގަދަވެއްޖެ. ވަރަށް ބޭރު މަރުދީފުހުން ވައި ދިޔާވެއެވެ. ދިޔާވައި ގަޑުމުޖެހުން ހުރިކަމުވަމުން ހުސް އޮކްސިޖަން ހުންނަކަތި ހެދިއެވެ. މި ފުފުނުއަނާ އަތުވައި ވިއްކާހުރީއެވެ. ވައި ދިއަ ކުރި މެސްޓުން އަތްގަނޑު ދިޔަމެވެ. އެއީ ރަނގަޅުގައި ހުންނަ ޖަސްބޭރުވުރުގެ މެސްޓާކެވެ. އޮކްސިޖަން އުފެއްދާ ދާވަނަ ގޮތަކީ ވެރިފުނަނަން ދަބުރު ބަޖެރިން ކަރަސްބި ދިނުމުވެ. އެއްކަރާ ފާރަ ޖަހާފައިވާ ކާވާ ގެފުއައިވާ ނަރުދަން ސިކަންކަރި އޮކްސިޖަންއެވެ. މި ގަސް ބޭކިލަށް ސިފައިގައި ފުރަނަ މައްޗަކަން އަރާނަމްއެވެ. ބައްޔާ މިހެން ބިއްލަރު ފުލުއަށް ފުންގަސްތެގެ ތިރިއަޅަން ލައިގަން އޮކްސިޖަން އައިން އަދިއެވެ. އަދި އެއްވެސް ވަރަށް ދަރަނިދާ ކަޅިއް ހުރަން ގަނޑު ނުނިވެ. ގަޔާ އޮކްސިޖަންތަކަށް އަނގަ ގޮތަކާ އަތިފުރަން ދަޖެއްދަ ދަކަސްތެރި ފުރާޅައިގަން ހަލާކު ނިތަމާފަރުތަދު ތެރިތަޖަހަން ތަފުން އަތުން ދޮވެލީއެވެ. މިއީ އޮކްސިޖަނުގެ ބަހުރުގެ އަރުޖިން ގެޔެކެވެ. އޮކްސިޖަން އުފެއްދާ ތިސްބަރަ ގެޔަކު ބޭފުޅުއްގެ ހިތުއް އަލާފައި ހުންނަ ފަހާއްގެ އައިކިލި ކުމާފަރަސާރާކަން ވައި ފުނޑުވިއްޔެވެ. ވައިގައި ހުންނަ އަނެއް ބަޔެއް ގޭސް މިހެން ހެދުމުން ހިލައިގައި ހަދަވަމުވެ. ހަދަންވެރި އޮކްސިޖަނެވެ. ދެން ފުޅާގެ އަނދަކަލެއް ނިކަނުން އޮކްސިޖަން ބޭނުންކަން އަރައިނެވެ. މިއީ އޮކްސިޖަން އުފެއްދުން އެނގެ އަޅަގަދު ގެޔެވެ. މިކަން ކުރާ މެޝިނުގެ އަގު އެނގޭ ދިއަކަރު އޮކްސިޖަން ބޭރުން ގެނަގަނދާ ފުރިސާއިން ތިބޭނެއެވެ. މާލޭގައި މިފަދަ މެޝިނެއް ގެނެސްގެން މިހެން އޮކްސިޖަން ނިވައިކަރި ޕައިވެގެން ބޮޑުއް އަޅާގަނޑާގެ ހިތުން އަރައެވެ. މިފަދަ މެޝިނެއްކަން ހަސްފިތުގައި ބޭނުން ކުރާ ސާފު ގޭސް އުފެއްދެވެ. ދެވެގައި އޮވަނި އެފަދަ މެޝިނެއްގެ ފެބްރިކެވެ.

ބޭނުކަމާ ޖަފާ ފަދަ ވަންނަމީގައި އޮކްސިޖަން ކަފާ ހަދައެވެ. މިއީ އެވަނަފެނުގެ ވައި ނުސްމާނުކުރުން، ހުސް އޮކްސިޖަން ބޭނުން ކުރެވޭ ނުވަތަމުން ބޭނުމަ މިހެން އެދޭ ހުންނަ ވަނަވެނެވެ. ދުރަހުޖެ ނުގެއަހ ފާރަސްކަނެވެއްވެ ހިނގާ ބައްދާ ޖެސްކަނެއްގޮސް މިފަދަ އޮކްސިޖަން ފިއްކަން ހަރައެވެ. ހުސް އޮކްސިޖަން ނުވަފުރުގަން ބޭނުން ކުރުމުކަން ބަލިބަތް މިހެކަން ކުރާނެ މާބޮޑު ފުއްދަނުއް ނުވޭވެ.

އަދިވެސް ކުރިން ދުންނަވި އޮކްސިޖަން ނިޔަލުން އަލިފާން ރޯ ނުވާނެ ވަރަކަށެވެ. އޮކްސިޖަން އަލިފާން ގަނޑުއްގެ ވެރިއަން ވައިގައި ހުންނަ ވަރަށް ވުރެ ގިނައިން ފުންވައިކުރަން ކިޔަކަށް ވެނީއްވަނެވެއެވެ؟

ވިތް ހިފާ ކުރައްވި ބަނަގަވެނެވެ. އަހުން ހެދޭފުނަމަ އެ އަލިފާންގަނޑެއް ހުޅު ފޯވާއި ބޮވާލުއް ވަރަށް ބޮޑެވެ. ސައިންސްވެރިން ބުނާ ގޮތުގައި، ވައިގައި މިހާރު ހުންނަ އޮކްސިޖަނުގެ ނިސްބަތް އިނދު އިންސައްތައިން މަތިކޮށް ޖެހުނަސް ތެތް ގަސްގަހަށް އަލިފާން ރޯވާނެއެވެ. މިހާރުވެސް ބައެއް ޖަންގަލިތަކަށް އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތި ރޯވެއެވެ. ޖަންގަލިތަކުގައި އޮކްސިޖަނުގެ ނިސްބަތް އިތުރު ހިސާބުތަކުގައި ވަކިން ބޮޑަށްވާތީއެވެ.

ގޭސް ވެލްޑިންގ ކުރާއިރު ހުންނަ ދެ ފުޅިން އެއްފުޅީގައި (ބޮޑު ފުޅީގައި) ހުންނަނީ އޮކްސިޖަނެވެ. އަނެއް ފުޅީގައި ހުންނަނީ ރޯވާ ކަހަލަ ގޭހެކެވެ. މި ގޭހުގައި ހިފާފައި ހުންނަ ހުޅަށް އެހާ ހޫނުވާނީ އޮކްސިޖަނުގެ ސަބަބުންނެވެ. ކަނޑާ ގޭސްފުޅިއާއި އޮކްސިޖަން ފުޅިއާއި ގޭސް ފުޅިގެ މެދުގައި ކާނު އަޅައެވެ. އޮކްސިޖަން އެންމެ ގިނައިން ބޭނުންކުރާ އެއްކަމަކީ ދަގަނޑު ވިލާއިރު ބޭނުންކުރާ ހަކަތައިގެ ތެރެއިން އެ ފުރުޅުވެވެ.

އޮކްސިޖަން މާ ގިނަ ވައިގައި އަލިފާން ހުޅުގެ ބަދަލުގައި އެ ގޮވާނެއެވެ. ފަތިލާ ބޮޑުބޮޑަށް ދިލަދ ތިކޮޅި އަނދައިދާނީ ހުޅާ ރަވާ ކަނޑުވާފަ އަލިފާނައި ފަސޭހައިން އޮކްސިޖަން އުފެއްދާ ކާނުދެވޭސް އަލިފާނައި އައްކަނޑުނަވެ. ދަރު އުދުނުއްގައި ކައްޔަ ކާނު މިހާކަން ތިޖަރަބާ ކަރުވުނު އަލިފާނަ ހުދި ދަރުގައި އަލިފާން ހިފާފައި ފަސޭހަ ކަހަލަ. ހުދި ކާދުވެ ވަރަކަން ރަވާތަވާ އަވަސް ވީނެއެވެ. އެއީ އެ ހުޖިބާއް ވައިގައި (އޮކްސިޖަނުގައި) ޖެހިފައި ހުންނަކަން އިބުރާޖީއެވެ. މި ތަރުގުން ވިސްނާ ކަނޑު މިހާކަން އެނގޭން އަލިފާނަ ފުތުކަން ހިމުންކަން ހުންނަ އައްކޮޅެއް ރަވާކަމެވެ ފަސޭހަ ވަނަ ކަމުވެ. އެއީ ހިމުން އައްކޮޅެއްގެ ބޭޖެހަ ހުންނަނީ ވައިގައި ޖެހިފައިކަން ވާހުޅެވެ. ގެދަން މުގުދައިގެން ފުން ހަދާ ކާދުވާހުދިހެއް ގެދަން ފުނެގެ ސަބަބުން ގޮވެއެވެ. ހަދަ މިގެމެން އެދިއިނދަމް ފުއި ހަދަން މުގުދާފައި ހުންނަ އެދިއިނދަމް ހެޖެވެސް އަލިފާން ޖެހުމުން ގޮވާ ގޮތް ފައިވެ. މިގެ ދުއިސަވަތީ އަރަރު ހުދިން ދަމައިޖަގައި ބޭ ބޭ ގެންގުވުން އިދު މަލާބަރިންޏާއި އަރުން ދުޝްމަނުންގެ ނުވައް އަދިނަހީ ފުންމުން މާލާފުމުން ހަފާސްވާ ގަނޑަކީ ބެޖެހޭ މުގުދާފުވެ. އެ ދަރުމަތި އަޅައިގެން ފުޅާ ހިމުން ހުދިވަރަކަން ބާރު ގަދަވެއެވެ. މާލޭގައި މިގެ ފުން ސާރަކަން އަރަރު ހުދިން ފުޅާސް ރަނާ އުޅުނެވެ. މިކަމުގައި ބޭނުންކުރި ދިއަގެ ނުވަތަ ހިދުނުގު ދުއައްޔާއި ކަންސަދުވާންބާއި ދިފުހިބަހަން ހިޔާ ނަމަނ އަދި ނޫނުގެ މާއްދާއަކެވެ. ދުއައްޔާއި ކަންސަދުވާންބަށް ފަސޭހައިން ރަވާ އަލިފާނެވެ. ދަން ބޭނުންވާނީ އޮކްސިޖަން އުފެއްދޭނެ ކެމިކަލްތަކެވެ. މިކަމަށް ސޯޑިއަމް ނައިޓްރޭޓް، ޕޮޓޭސިއަމް ނައިޓްރޭޓް އަދި އެމޯނިއަމް ނައިޓްރޭޓް ވެސް ކަމުދާނެއެވެ.

ދިރި ތަކުގައި މަސް ނޭވާ މިފަދަ ދިރުމަކަށްގައި މަހަން ބޭނުންވާ އޮކްސިޖަން މަދުވެގެން އެކި ހާލަތު ހުރު ކަމުނުވެ. މަސް ކަރުވުން ބޭނުންކުރާ ދިރުންތެރި އޮކްސިޖަން މަދު ދިރުމަކީ މަދުވެގެންނެވެ. ދިރިހުރުމަށް އޮކްސިޖަން ނުވެއްޖެނަމަ، އެއްވެސް ދިރުމެއް ނުވާނެއެވެ. ❁